

زنگ خطر

مرگ

مید غمخور
گروه تپش

قاتل نامرئی؛ همان طور که از نامش مشخص است بدون سر و صدا جان قربانی را می گیرد و او را به دیار باقی می فرستد. همیشه مشغول گرفتن جان قربانیانش است اما با سرد شدن هوا فعالیتش بیشتر می شود و آمار قربانیانش روند افزایشی پیدا می کند. شاید تا اینجا متوجه شده باشید از چه حرف می زنیم. با سرد شدن هوا گازگرفتگی یکی از حوادث شایع در کشور می شود و جان بسیاری از هموطنان را می گیرد. مرگهایی که به سادگی با رعایت حداقل های ایمنی می شود از آن جلوگیری کرد اما با وجود هشدارهای بسیار، هنوز برخی هموطنان آن را جدی نمی گیرند و بر اثر گازگرفتگی جان خود را از دست می دهند و خانواده و دوستان خود را عزادار می کنند.

پرونده هفته

تپش

۴ | ویژه نامه حوادث | روزنامه جام جم
چهارشنبه ۱۶ آبان ۱۴۰۳ | شماره ۱۰۸۲

آمارها چه می گویند؟

براساس آخرین آمار پزشکی قانونی سال گذشته ۷۹۴ نفر بر اثر مسمومیت با گاز منوکسید کربن جان خود را از دست دادند. از این تعداد ۶۰۱ قربانی مرد و ۱۹۳ نفر زن بودند. براساس آمارها، استان تهران با ۱۳۷ کشته بیشترین فوتی ها را به خود اختصاص داده و بعد از آن استان های اصفهان با ۶۶ فوتی و خراسان رضوی با ۵۹ فوتی در رتبه های بعدی قرار دارند. در این مدت اما بوشهر با سه فوتی، ایلام با پنج فوتی و سیستان و بلوچستان با ۶ فوتی کمترین آمار گازگرفتگی های مرگبار را داشتند. بر همین اساس بیش از ۶۵ درصد گازگرفتگی های مرگبار در نیمه دوم سال رخ می دهد و از آبان ماه با افزایش سرما، فوتی ها به صورت تصاعدی بالا می رود. در همین حال در دی و بهمن ماه بیشترین و تیر و مرداد ماه کمترین میزان گازگرفتگی مرگبار ثبت شده است. منوکسیدکربن گازی است بی رنگ و بو که بخاری، آبگرمکن، شوئینه و اجاق گازهای با سیستم تهویه نامناسب (دودکش) عامل مسمومیت با این گاز می شود. این گاز به علت احتراق ناقص سوخت های فسیلی ایجاد می شود و تمایل شدیدی برای اتصال به هموگلوبین (حدود ۲۰۰ برابر اکسیژن) دارد. حتی غلظت های پایین آن نیز می تواند در بدن تجمع یابد و مسمومیت با منوکسیدکربن ایجاد کند.

هشدارهای قبل از نصب وسایل گرمایشی

سخنگوی سازمان آتش نشانی تهران سال هاست درباره خطرات گازگرفتگی هشدار می دهد. هشدارهایی که باعث کاهش تلفات شده است. جلال ملکی به تپش گفت: با برودت هوا و استفاده از وسایل گرمایشی به دلیل رعایت نکردن چند اقدام ساده؛ هرساله شاهد گازگرفتگی و فوت هموطنان هستیم. حال این که با رعایت چند نکته می توان از وسایل گرمایشی بدون ترس و حادثه استفاده کرد. موضوع اول این است که وسایل گرمایشی حتما استاندارد و از برندهای معتبر باشند. نباید صرفا به دلیل ارزانی به سمت برندهای متفرقه و بدون استاندارد رفت. به گفته ملکی، برای نصب وسایل گازسوز حتما باید از افراد متخصص این کار استفاده کرد، چرا که در صورت نصب و راه اندازی ناصحیح می تواند باعث ایجاد نقص در دستگاه و خطر گازگرفتگی شود. او با اشاره به این که بیشتر حوادث گازگرفتگی در خانه ها و استراحتگاه ها با متراژ کوچک رخ می دهد، گفت: بهترین راه برای جلوگیری از عدم انتشار گاز منوکسیدکربن باز گذاشتن راه رفت و آمد هوا و نیستن تمام منافذ خانه است.

اگر یک راه کوچک در کنار وسایل گرمایشی برای ورود هوا در نظر گرفته شود در جلوگیری از حادثه بسیار موثر است. گاز منوکسید کربن به علت نبود اکسیژن در محیط ایجاد می شود و اگر وسیله گاز سوز در خانه دارید حتما یک راه ورود هوا داشته باشید تا احتمال تشکیل و انتشار گاز منوکسید کربن کاهش یابد. تبلیغ اشتباهی در سالیان گذشته وجود داشت که باید راه خروج گرما بسته شود تا انرژی اتلاف نشود، این موضوع درست نیست و وسایل گرمایشی به ویژه بخاری گازی حتما باید راهی برای خروج داشته باشد و بستن تمام منافذ ورود هوا کاری اشتباه و حتی مرگبار است. وی با بیان این که فقط بخاری گازی باعث ایجاد گازگرفتگی نمی شود، تاکید کرد: گاهی پکیج، بخاری بدون نیاز به دودکش، اجاق خوراک پزی و موتورخانه هم باعث ایجاد گازگرفتگی می شوند. باید هنگام نصب پکیج یا راه اندازی موتورخانه از وجود راه خارج شدن گاز منوکسید کربن مطمئن بود و حتما از لوله های استاندارد استفاده کرد تا دچار خوردگی، نشستی و خرابی نشود.

ملکی افزود: موضوع مهم در استفاده ایمن از لوازم گازسوز، مسیر دودکش و داشتن کلاهک مناسب دودکش است. افراد قبل از راه اندازی بخاری یا شوئینه یا حتی پکیج باید مسیر دودکش را از بالا تا پایین بررسی کنند و متوجه شوند مسیر بسته نیست. هرگونه انسداد در مسیر دودکش می تواند باعث ایجاد گازگرفتگی و مرگ افراد شود. به گفته سخنگوی سازمان آتش نشانی تهران گاهی مصالح ساختمانی، چوب یا باقی مانده لانه پرندگان داخل دودکش ریخته و باعث انسداد می شود. برای این که چیزی مسیر لوله را مسدود نکند حتما از کلاهک های اچ مانند بزرگ در پشت بام و مسیر انتهای خروج گاز استفاده کنید تا مطمئن شوید مسیر مسدود نیست. وی در مورد استفاده از اجاق خوراک پزی برای گرم کردن محیط هشدار داد و گفت: هر وسیله گازسوزی باید راه خروج امن گاز تولید شده از خود را داشته باشد. متاسفانه در سال های گذشته بر اساس یک باور غلط عده ای برای گرم کردن خانه خود از پیک نیک یا اجاق خوراک پزی استفاده کرده و گاهی دیده شده یک آجر روی شعله قرار می دهند تا مثلا گاز سمی اش گرفته شود، این اقدام حتما کشنده است. به هیچ وجه در منزل نباید از اجاق خوراک پزی به عنوان وسیله گرمایشی استفاده کرد. به گفته ملکی گاهی رانندگان به ویژه رانندگان خودروهای سنگین برای گرم کردن خود در شب از گاز پیک نیکی

استفاده می کنند که همین موضوع به دلیل این که فضای کابین خودرو محدود است، باعث گازگرفتگی فرد در کمترین زمان ممکن می شود. ملکی در مورد استفاده از بخاری های بدون دودکش هشدار داد و تاکید کرد: بخاری بدون دودکش فقط مختص اماکن باز و دارای تهویه و راه خروج است و استفاده از آن در منزل که راه خروجی وجود ندارد اصلا توصیه نمی شود. در سال های گذشته حوادثی داشتیم که برخی به تصور غلط که آب تصفیه کننده گازهای سمی است، لوله بخاری را داخل سطل آب قرار داده و از دودکش ایمن برای خروج از مسیر ایمن استفاده نکرده و جان شان را از دست داده اند. همچنین به عنوان آخرین توصیه باید بگویم دودکش ها و لوله های آکاردئونی ایمن نیست و ممکن است دچار زدگی و سوراخ شوند و همین سوراخ های ریز باعث انتشار گاز در محیط شود. باید حتما از لوله بخاری های فلزی و گالوانیزه سالم استفاده کرد و اگر لوله بخاری کج شده به هیچ وجه از آن نباید استفاده شود. ملکی گاز ذغال را کشنده دانست و گفت: ذغال دارای گازی کشنده است و در محیط سر بسته نباید از ذغال استفاده کرد. او در مورد مواجهه با فردی که دچار گازگرفتگی شده، گفت: اولین اقدام خارج کردن فرد از آن محیط و سپس تماس با آتش نشانی و اورژانس است. اقدام بعدی باز کردن تمام راه های خروج هوا مثل در و پنجره و بستن شیر گاز واحد است. سخنگوی سازمان آتش نشانی در پایان با اشاره به این که گاهی شهروندان احساس می کنند وسایل گرمایشی نشستی دارد یا نگران این موضوع هستند، گفت: در این شرایط شهروندان حفظ خونسردی می توانند با آتش نشانی تماس بگیرند تا همکارانم خانه آنها و مسیر خروجی دودکش را بررسی کنند تا مطمئن شوند خطری شهر و ندان را تهدید نمی کند.

